

Kalkulacje rolnicze

Pszenica jara

Pszenica jara, obok pszenicy ozimej, to bez wątplenia najcenniejszy gatunek zboża. Jej zalety sprawiają, że uprawia się ją nie tylko na plantacjach towarowych, często stosowana jest jako komponent mieszanek zbożowych używanych jako pasza. Wprawdzie pszenica jara plonuje słabiej niż odmiany ozime, niemniej jednak przewyższa je pod względem walorów gospodarczych (zawiera więcej białka i tłuszczu).

Uprawa pszenicy jarej w przeciwieństwie do formy ozimej generuje niższe koszty uprawy. Przez krótszy okres wegetacji rośliny są krócej narażone na niekorzystne czynniki środowiska, takie jak patogeny, szkodniki i niektóre chwasty. Łatwiejszy jest też dobór lepszego przedplonu, możliwa jest uprawa na glebach nieco gorszych. Uprawa jarej formy pszenicy ma duże znaczenie w niektórych rejonach, szczególnie przy nasileniu upraw późno schodzących z pola, po których uprawa pszenicy ozimej staje się ryzykowna. Ponadto może być zasiana na powierzchniach, na których uprawy ozime uległy wymarzeniu.

Główny Urząd Statystyczny ocenia, że powierzchnia uprawy zbóż ogółem w 2017 r. wyniosła 7,6 mln ha, w tym powierzchnia zbóż podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi około 7,0 mln ha. W ogólnej powierzchni zbóż zboża jare zajmowały obszar 2,7 mln ha. Areal uprawy pszenicy jarej wg GUS w 2017 roku wynosił 400 tys. ha, niemniej jednak ulega on zmianie w poszczególnych latach w zależności od strat, które wystąpiły po zimie w uprawach ozimych.

Zbiory zbóż jarych wyszacowano na 9,5 mln ton, w tym pszenicy około 1,8 mln ton, tj. o 6% mniej niż w roku ubiegłym, jęczmienia na około 3,0 mln ton, tj. o 5% więcej od zbiorów ubiegłorocznych owsa na 1,5 mln ton, tj. o 9% więcej w porównaniu do zbiorów z 2016 r. GUS ocenił plony zbóż jarych ogółem na 34,5 dt/ha, tj. o 1,1 dt/ha (o 3%) więcej od plonów ubiegłorocznych, w tym plony pszenicy jarej na 38,9 dt/ha, jęczmienia – 37,6 dt/ha, owsa – 29,8 dt/ha.

Według informacji Departamentu Rolnictwa USA światowa produkcja zbóż w sezonie 2017/2018 szacowana jest na poziomie 2 050 mln ton, czyli o blisko 3% mniejszym niż w sezonie 2016/2017. Prognozy Europejskiej Federacji Handlowców Zbóż podają, że produkcja zbóż w Unii Europejskiej 2017 r. wyniosła około 304 mln ton.

Tabela zawiera kalkulację uprawy 1 ha pszenicy jarej według cen brutto ziarna i środków do produkcji z października 2017 r. opracowaną na podstawie wydawnictwa „Kalkulacje Rolnicze”. Założenia metodyczne do

„Kalkulacji Rolniczych” znajdziecie Państwo na stronie naszego Ośrodka.

Kalkulacja uprawy 1 ha pszenicy jarej

Lp.	POZIOM INTENSYWNOŚCI Wyszczególnienie	NISKI 30 dt/ha Wartość (zł)	ŚREDNI 40 dt/ha Wartość (zł)	WYSOKI 55 dt/ha Wartość (zł)
A	Wartość produkcji	2 958	3 628	4 633
	Ziarno pszenicy jarej (67 zł/dt)	2 010	2 680	3 685
	JPO ¹⁾	948	948	948
1.	Materiał siewny	311	311	311
2.	Nawozy mineralne	501	731	1 002
3.	Środki ochrony roślin	88	208	335
4.	Inne koszty ²⁾	38	57	76
	Koszty bezpośrednie (1+2+3+4)	938	1 307	1 724
B	Nadwyżka bezpośrednia (A-B)	2 020	2 321	2 909
4.	Usługi ³⁾	474	570	648
5.	Praca maszyn własnych	673	707	766
6.	Pozostałe koszty ⁴⁾	676	693	718
D	Koszty pośrednie (4+5+6)	1 823	1 970	2 132
E	Koszty całkowite (B+D)	2 761	3 277	3 856
F	Koszt jednostkowy (zł/dt)	92,1	81,9	70,1
G	Dochód rolniczy netto (C-D)	197	351	777

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Kalkulacji Rolniczych” KPODR w Minikowie

¹⁾ – jednolita płatność obszarowa, płatność za zielenienie, płatność dodatkowa

²⁾ – sznurek

³⁾ – zbiór, prasowanie słomy

⁴⁾ – utrzymanie budynków, podatki i ubezpieczenia, pozostałe koszty

Zofia Dymińska
Kujawsko-Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
Wykorzystano materiały: IERiGŻ-BIP, „Rynek Rolny”, GUS
Fot. M. Rząsa